MINISTERSTVO VNÚTRA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

MIGRAČNÝ ÚRAD MV SR
Odbor dokumentaristiky a zahraničnej spolupráce

IRÁN

Konvertiti

Marec 2021

Klauzula o výhrade k zdrojom a informáciám

Táto správa bola spracovaná v súlade s Usmernením riaditeľa migračného úradu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (MV SR), ktorým sa upravuje postup pri spracovaní informácií o krajine pôvodu žiadateľov o udelenie azylu alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky a vzájomná spolupráca medzi odbormi z decembra 2018.

V správe boli použité starostlivo vybrané zdroje v súčasnosti dostupné odboru dokumentaristiky a zahraničnej spolupráce (ODZS). Informácie o každom použitom zdroji sú v správe uvedené formou odkazu v poznámke pod čiarou. Informácie o krajine pôvodu obsiahnuté v tejto správe boli preskúmané, vyhodnotené a analyzované s maximálnou starostlivosťou v rámci obmedzeného časového rámca. Informácie o krajine pôvodu pochádzajú zo zdrojov v jazykoch, v ktorých ich je možné vyhľadať, zohľadňujúc jazykové znalosti zamestnancov ODZS. Informácie o krajine pôvodu v správe však nemožno považovať za vyčerpávajúce ani definitívne pre posúdenie konkrétnej žiadosti o udelenie azylu alebo o poskytnutie doplnkovej ochrany. Ak konkrétna udalosť, osoba alebo organizácia nie je uvedená v správe, neznamená to, že sa udalosť neuskutočnila alebo že osoba alebo organizácia neexistuje.

Termín "utečenec", "riziko" a podobná terminológia sa používajú ako generická terminológia a nie v právnom zmysle, ako sa uplatňuje v acquis EÚ o azyle, Dohovore o utečencoch z roku 1951 a Protokole z roku 1967 o právnom postavení utečencov.

Informácie uvedené v správe neodrážajú názor migračného úradu MV SR, ani akékoľvek politické stanovisko.

Klauzula o výhrade k použitiu správy

Táto správa je určená len na vymedzené účely v rámci vecnej pôsobnosti zadávateľa.

Zdroje informácií o krajine pôvodu použité v tejto správe môžu byť citované, nie však správa samotná.

Správu nemožno bez predchádzajúceho súhlasu migračného úradu MV SR šíriť alebo rozmnožovať (čiastočne ani úplne).

OBSAH

1. Náboženská sloboda 4
2. Všeobecná úprava odpadlíctva v Iráne 5
3. Postavenie konvertitov v Iráne 6
4. Sloboda pohybu osôb stíhaných za konvertovanie na kresťanskú vieru 8
5. Trestné činy súvisiace s ohrozením národnej bezpečnosti a nepriateľstvom proti Bohu 8
6. Trest smrti v Iráne 9

1. Náboženská sloboda

> ´Ústava definuje krajinu ako islamskú republiku a špecifikuje šiitský islam Twelver Ja'afari ako oficiálne štátne náboženstvo. Uvádza sa v nej, že všetky zákony a nariadenia musia vychádzať z „islamských kritérií" a oficiálneho výkladu šárie. Občania ústavy požívajú občianske, politické, ekonomické a iné práva „v súlade s islamskými kritériami". Trestný zákon ukladá trest smrti za proselytizáciu a pokusy nemoslimov o konvertovanie moslimov, ako aj za moharebeh („nepriateľstvo proti Bohu") a sabb al-nabi („urážanie Proroka"). Podľa trestného zákona sa uplatňovanie trestu smrti líši v závislosti od náboženstva páchateľa aj obete. Zákon zakazuje moslimským občanom meniť alebo zrieknuť sa svojej náboženskej viery. Ústava tiež stanovuje, že piatim islamským školám, ktoré nie sú Ja'afari, bude „priznaná úplná úcta" a oficiálny štatút v otázkach náboženskej výchovy a určitých osobných záležitostí.´ [1]

> ´Ústava uvádza, že zoroastristi, Židia a kresťania, s výnimkou konvertitov z islamu, sú jedinými uznanými náboženskými menšinami, ktoré môžu „v medziach zákona" uctievať a zakladať náboženské spoločnosti.´ [2]

V správe Ministerstva zahraničných vecí USA k náboženskej slobode za rok 2019 publikovanej 10.6.2020 sa k situácií náboženských menšín spomína:

> ´Vláda pokračovala v prenasledovaní, výsluchoch a zatýkaní bahájov, ne-arménskych kresťanov (najmä konvertitov), sunnitských moslimov a ďalších náboženských menšín a prísne regulovala kresťanské náboženské praktiky s cieľom presadiť zákaz prozelytizácie.´[3]

Human Rights Watch vo svojej výročnej správe s názvom „Svetová správa 2021 – Irán" publikovanej dňa 13.1.2021 v spojitosti s náboženskou slobodou informuje:

> ´Iránske právo zakazuje bahájom slobodu náboženského vyznania a diskriminuje ich. Úrady naďalej zatýkajú a trestne stíhajú členov bahájskej viery na základe neurčitých obvinení za národnú bezpečnosť a zatvárajú alebo pozastavujú licencie pre podniky, ktoré vlastnia. Iránske úrady tiež systematicky odmietajú povoliť bahájom, aby sa zapísali na verejné univerzity kvôli ich viere. (...) Vláda tiež diskriminuje iné náboženské menšiny vrátane sunnitských moslimov a obmedzuje kultúrne a politické

[1] MZV USA, *Správa o medzinárodnej náboženskej slobode za rok 2019: Irán*, 10.6.2020, dostupné na https://www.ecoi.net/en/document/2031370.html, navštívené 8.marec 2021, Pracovný preklad z Aj
[2] MZV USA, *Správa o medzinárodnej náboženskej slobode za rok 2019: Irán,* 10.6.2020, dostupné na https://www.ecoi.net/en/document/2031370.html, navštívené 8. marec .2021, Pracovný preklad z Aj
[3] MZV USA, *Správa o medzinárodnej náboženskej slobode za rok 2019: Irán*, 10.6.2020, dostupné na https://www.ecoi.net/en/document/2031370.html, navštívené 8. marec 2021, Pracovný preklad z Aj

> aktivity medzi azerbajdžanskými, kurdskými, arabskými a balúčskymi etnickými menšinami.´[4]

Austrálske ministerstvo zahraničných vecí a obchodu (DFAT) zároveň konštatuje, že ´členovia uznaných náboženských menšín, ktorí sa nesnažia konvertovať moslimov na svoje náboženstvo čelia nízkemu riziku oficiálnej diskriminácie.´[5]

Ľudskoprávna mimovládna organizácia ARTICLE 19 vo svojej správe publikovanej 19.2.2021 informuje o možnom zhoršení náboženskej slobody v Iráne, v dôsledku prijatia nových ustanovení trestného zákona:

> ´Dve nové doplňujúce ustanovenia iránskeho islamského trestného zákona budú predstavovať vážne riziko pre práva na slobodu prejavu a slobodu náboženského vyznania a viery v Iráne. ARTICLE 19 je znepokojený tým, že iránsky parlament prijal tieto ustanovenia v rozpore s medzinárodným právom a normami. (...)
>
> Iránsky parlament prijal zákon, ktorým sa do islamského trestného zákona z 13. januára 2021 pridali dve ustanovenia týkajúce sa „urážania legálne uznaných náboženstiev a iránskych etník“. (...) ARTICLE 19 ďalej varuje, že hoci nové ustanovenia predstavujú hrozbu pre každého, kto sa odmietne prihlásiť k štátom schváleným vieram a ideológiám, bude mať neprimeraný dopad na jednotlivcov patriacich k náboženským a na viere založeným menšinám a etnickým skupinám.´[6]

2. Všeobecná úprava odpadlíctva v Iráne

> Odpadlíctvo (ertedad) nie je výslovne uvedené v IPC (Islamský trestný zákonník). Bolo to však osobitne uvedené v článku 26 tlačového poriadku z roku 1985, ktorý znie: „Každý, kto uráža islam a jeho svätosť v podobe odpadlíctva, dostane trest za odpadlíctvo [...].“ Ani IPC ani Press Kódex nedefinuje odpadlíctvo a jeho potrestanie. Podľa šaríe je však trestom za odpadlíctvo smrť, ktorú môže sudca uložiť odvolaním sa na článok 167 ústavy. V minulosti sa sudcovia odvolávali na toto ustanovenie, ktoré ukladá trest smrti v prípadoch odpadlíctva na základe fatwy, ktorú vydal ajatolláh Chomejní v roku 1964, a ktorá predpisuje tresty smrti pre mužov. Na základe fatwy ajatolláha Chomejního však ženy obvinené z odpadlíctva „nebudú zabité, ale odsúdené

[4] Human Rights Watch, *Svetová správa 2021 - Iran*, 13.január 2021, https://www.hrw.org/world-report/2021/country-chapters/iran, navštívené 1. marec 2021, Pracovný preklad AJ
[5] DFAT – Austrálske ministerstvo zahraničných vecí a obchodu, *Informačná správa DFAT o krajine v Iráne*, 14.4.2020, dostupné na https://www.ecoi.net/en/file/local/2029778/country-information-report-iran.pdf, navštívené 8. marec 2021, Pracovný preklad z Aj
[6] ARTICLE 19, *Irán, Parlament prijíma zákony na ďalšie udusenie slobôd a zameranie sa na menšiny*, 19.2.2021, https://www.article19.org/resources/iran-parliament-passes-law-to-further-choke-freedoms-and-target-minorities/, navštívené 1. marec 2021, Pracovný preklad z Aj

na doživotie a zbité v modlitbách a vystavené životným ťažkostiam. Ich pokánie sa prijme a potom opustia väzenie. “[7]

´Súčasný iránsky trestný zákon, ktorý schválila Rada strážcov krajiny 18. januára 2012, neobsahuje ustanovenia kriminalizujúce odpadlíctvo. Návrh zákona obsahujúci niekoľko ustanovení o odpadlíctve bol však iránskym parlamentom v zásade schválený 9. septembra 2008, ale nebol následne prijatý. Aj keď iránske právo neukladá trest smrti za odpadlíctvo, súdy môžu tento trest uložiť, čo aj v minulých rokoch urobili, na základe ich výkladu práva šaría a fatiev (právne stanoviská alebo dekréty vydané islamskými náboženskými vodcami).´[8]

´Odpadlíctvo nie je v iránskom trestnom zákone kodifikované ako trestný čin, zadržiavaní sú však stále súdení ako odpadlíci, pretože ústava nariaďuje použitie šaría na všetky prípady, ktoré zákon výslovne nerieši.´[9]

´Iránske zákony považujú činy ako urážanie proroka, odpadlíctvo, vzťahy medzi osobami rovnakého pohlavia, cudzoložstvo, pitie alkoholu a niektoré nenásilné trestné činy súvisiace s drogami za trestné činy, ktoré sa trestajú smrťou. Zákon tiež predpisuje nehumánny trest bičovania za viac ako 100 trestných činov vrátane „narušenia verejného poriadku“, obvinenie, ktoré sa používa na odsúdenie jednotlivcov za účasť na protestoch. ´[10]

´(...) Zákon zakazuje moslimským občanom meniť alebo zrieknuť sa náboženskej viery. Ústava tiež stanovuje, že päť islamských škôl, ktoré nie sú Ja'afari, bude „plne rešpektovať“ a bude mať oficiálny štatút v otázkach náboženskej výchovy a určitých osobných vecí. Ústava uvádza, že zoroastristi, Židia a kresťania, *s výnimkou konvertitov z islamu*, sú jedinými uznanými náboženskými menšinami, ktoré môžu „v medziach zákona“ uctievať a zakladať náboženské spoločnosti.´[11]

Oxfordský slovník islamu definuje odpadlíctvo nasledovne:

´„Zrieknutie sa vlastného náboženstva. Arabské výrazy (riddah, irtidad) sa v Koráne nepoužívajú, zato ale sľubuje hrozné následky v posmrtnom živote pre tých, ktorí sa „odvrátia“ alebo „zrieknu“ (yartaddu, 2:217; 5:54) a „tých, ktorí neveria potom, čo uverili“ (3:81ff; 5:61; 9:66; 4:137; 16:106). Hadith zavádza učenie o tom, že zrieknutie sa islamu je možné potrestať sťatím hlavy, upálením, ukrižovaním alebo

[7] Medzinárodná federácia pre ľudské práva (FIDH), Liga na ochranu ľudských práv v Iráne (LDDHI), *Nikto nie je ušetrený. Široké použitie trestu smrti v Iráne*, Október 2020, https://www.fidh.org/IMG/pdf/iranpdm758ang-2.pdf, navštívené 15. marec 2021, str 12, Pracovný preklad z Aj
[8] Loc.gov, *Zákony kriminalizujúce odpadlíctvo*, nedatované, https://www.loc.gov/law/help/apostasy/index.php#iran, navštívené 4. marec 2021, Pracovný preklad z Aj
[9] Americká komisia pre medzinárodnú náboženskú slobodu, *Výročná správa Komisie pre medzinárodnú náboženskú slobodu 2020*; USCIRF, *Doporučené pre krajiny osobitného záujmu (CPC): Irán*, apríl 2020, dostupné na https://www.ecoi.net/en/file/local/2028965/Iran_2.pdf, navštívené 1. marec 2021, Pracovný preklad z Aj
[10] Human Rights Watch, *Svetová správa 2021 - Iran*, 13.1.2021, https://www.hrw.org/world-report/2021/country-chapters/iran, navštívené 8. marec 2021, Pracovný preklad z AJ
[11] MZV USA, *Správa o medzinárodnej náboženskej slobode za rok 2019: Irán*, 10.6.2020, dostupné na https://www.ecoi.net/en/document/2031370.html, navštívené 8. marec 2021, Pracovný preklad z Aj

vyhostením. Niektoré tradície umožňujú odpadlíkovi učiniť pokánie. Islamské právne kódexy sa zhodujú na treste smrti (tradične mečom) pre dospelého plne svojprávneho muža, ktorý sa dobrovoľne vzdal islamu. Odpadlíctvo bolo teda zaradené medzi trestné činy, za ktoré sa ukladali tresty, o ktorých sa verilo, že boli božsky nariadené (hadd, množné číslo hudud, „trestné činy“). Niektoré školy práva povoľujú pre odpadlícke ženy väzenie namiesto smrti. Školy sa líšia v otázke, či môže byť odpadlíkovi povolené činiť pokánie, a či má byť k nemu povzbudzovaný alebo od neho odhováraný. Tiež sa líšia v otázke stavu majetku odpadlíka po smrti alebo vyhostenia, ale zhodujú sa v tom, že manželstvo odpadlíka je neplatné. Na základe zákazu donucovania vo veciach náboženstva v Koráne (2:257) mnohí moderní myslitelia argumentujú proti trestu smrti za odpadlíctvo a legislatíva sa dnes zriedka uplatňuje.“ ´[12]

Štúdia publikovaná na stránke Al-islam.org, zameranej na zdroje šiitskeho islamu, ktorý je aj štátnym náboženstvom v Iráne, vysvetľuje chápanie odpadlíctva v islame nasledovne:

´„Prečo islam nepovoľuje odpadlíctva? Odpadlíctvo alebo irtidād v islame sa rovná vlastizrade. (...)

Tawhid, nubuwwa a qiyāma spolu tvoria ústavu islamu. Rovnako ako presadzovanie a ochrana ústavy krajiny je znakom vlastenectva a jej podkopávanie je formou zrady - rovnako je otvorené odmietnutie základných prvkov islamskej viery moslimom činom vlastizrady.

Odpadlíctvo, t. j. verejné vyhlásenie o odmietnutí základov islamu, má tiež negatívny vplyv na moslimskú spoločnosť; je to skutočne veľká fitna (pozn. arabské slovo s rozsiahlymi konotáciami súdu, utrpenia alebo núdze). Preto islam predpísal tvrdý trest osobe páchajúcej irtidād (odpadlíctvo).

Je potrebné zdôrazniť, že irtidād, o ktorom tu diskutujeme, zahŕňa otvorené odmietnutie, bez akejkoľvek sily a s úplnou realizáciou toho, čo jeho vyhlásenia alebo činy znamenajú. Ak má moslim skutočnú pochybnosť o nejakej islamskej záležitosti, tento proces pochybností ho automaticky neklasifikuje ako murtad (odpadlík).

Pokiaľ je stále v stave pochybností, trest za irtidād je pozastavený. Murtad si musí plne uvedomiť dôsledky svojho otvoreného odmietnutia a čo to znamená - spochybniť pravdu a úprimnosť proroka Mohameda (mier s ním) ako božieho posla.“ ´[13]

[12] Oxfordský slovník islamu, *Odpadlíctvo*, nedatované, http://www.oxfordislamicstudies.com/article/opr/t125/e174, navštívené 9. marec 2021, Pracovný preklad z Aj
[13] Sayyid Muhammad Rizvi, *Odpadlíctvo v islame*, nedatované, https://www.al-islam.org/articles/apostacy-islam-sayyid-muhammad-rizvi#shariah-sources, navštívené 8. marec 2021, Pracovný preklad z Aj

3. Postavenie konvertitov v Iráne

Americká komisia pre medzinárodnú náboženskú slobodu vo svojej výročnej správe publikovanej v apríli 2020 informuje:

> ´Kresťania, najmä tí, ktorí konvertovali z islamu, boli prenasledovaní a uväznení za praktizovanie viery. V máji (pozn. 2019) Irán násilne zatvoril asýrsky kostol v Tabríze. V decembri v Mašhade úrady zničili hrob jediného kresťanského farára v Iráne, ktorý bol popravený za odpadlíctvo. ´[14]

Kongresová výskumná služba v správe z 20.5.2020 konštatuje:

> ´IRGC (pozn. Iránske revolučné gardy) podrobne skúmajú cirkvi a kresťanskú náboženskú prax a mnoho kresťanov zostáva uväznených za činy spojené s náboženskou praxou vrátane používania vína pri bohoslužbách. V Iráne občas došlo k neobjasneným vraždám pastorov, ako aj k trestným stíhaniam za konverziu z islamu na kresťanstvo a za proselytizáciu.´[15]

> ´30. júna súd v Bushehri odsúdil siedmich kresťanov, ktorí konvertovali z islamu za propagandu proti štátu. Podľa právnej skupiny Hrana obvinenie vychádzalo z aktivít, ako je organizovanie „domácich kostolov“ a kontakt s misionármi mimo krajiny.´[16]

Ministerstvo zahraničných vecí USA (MZV USA) dodáva, že ´Vláda pokračovala v prenasledovaní, výsluchoch a zatýkaní bahájov, ne-arménskych kresťanov (*najmä konvertitov*), sunnitských moslimov a ďalších náboženských menšín a prísne regulovala kresťanské náboženské praktiky s cieľom presadiť zákaz proselytizácie. ´[17]

Podľa organizácie ADF International: ´Kresťania v Iráne, najmä konvertiti, čelia sociálnej aj právnej diskriminácii. Konvertiti v minulosti čelili trestom vrátane trestu smrti. (...)´[18]

Ministerstvo zahraničných vecí USA vo svojej správe k náboženskej slobode za rok 2019 v Iráne, publikovanej 10.6.2020 vysvetľuje, že zákon zakazuje občanom prestúpiť z islamu na iné náboženstvo. Vláda uznáva kresťanstvo iba pre občanov, ktorí sú arménskymi alebo asýrskymi kresťanmi, pretože u nich nedošlo ku konvertovaniu ale od narodenia sú kresťanmi, ďalej vláda uznáva kresťanstvo u občanov, ktorí môžu dokázať, že boli alebo ich

[14] Americká komisia pre medzinárodnú náboženskú slobodu, *Výročná správa Komisie pre medzinárodnú náboženskú slobodu 2020; USCIRF - odporúčané pre krajiny osobitného záujmu (CPC): Irán*, Apríl 2020, dostupné na https://www.ecoi.net/en/file/local/2028965/Iran_2.pdf, navštívené 14. september 2020, Pracovný preklad z Aj
[15] Kongresová výskumná služba, Irán*: Vnútorná politika a politika a možnosti USA*, 20.5.2020, https://fas.org/sgp/crs/mideast/RL32048.pdf, navštívené 8.3.2021, Pracovný preklad z Aj
[16] Human Rights Watch, *Svetová správa 2021 - Iran,* 13. január 2021, https://www.hrw.org/world-report/2021/country-chapters/iran, navštívené 1.marec. 2021, Pracovný preklad AJ
[17] MZV USA, *Správa o medzinárodnej náboženskej slobode za rok 2019: Irán,* 10.6.2020, dostupné na https://www.ecoi.net/en/document/2031370.html, navštívené 14. september 2020, Pracovný preklad z Aj
[18] Adf international, *Európsky súd bude pojednávať o prípade iránskych konvertitov, ktorí čelia možnému trestu smrti*, 31.10.2019, https://adfinternational.org/news/european-court-to-hear-case-of-iranian-converts-facing-possible-death-sentence/, navštívené 2. marec 2021, Pracovný preklad z Aj

rodiny boli kresťanmi pred revolúciou v roku 1979. (...) „Vláda neuznáva evanjelických protestantov ako kresťanských.“[19]

Rovnaký zdroj uvádza:

> ´Občania, ktorí sú členmi jednej z uznaných náboženských menšín (pozn. kresťania patria medzi uznávanú náboženskú menšinu), sa musia zaregistrovať na úradoch. Registrácia prináša určité práva vrátane požívania alkoholu na náboženské účely. Úrady môžu zatvoriť kostol a zatknúť kňaza (resp. vodcu), ak sa návštevníci kostola nezaregistrujú alebo ak sa na bohoslužbách zúčastnia neregistrovaní jednotlivci. *Jednotlivci, ktorí konvertujú na kresťanstvo, nie sú podľa zákona uznávaní za kresťanov.* Môžu sa zaregistrovať, ale nemajú nárok na rovnaké práva ako uznávaní členovia kresťanských spoločenstiev.´[20]

Správa o medzinárodnej náboženskej slobode ďalej dodáva: ´Podľa aktivistov za ľudské práva sa vláda naďalej zameriavala na kresťanov, ktorí konvertovali z islamu, pomocou svojvoľného zatýkania, fyzického zneužívania a iných foriem tvrdého zaobchádzania. ´[21]

> ´Podľa organizácií pre ľudské práva, kresťanských advokačných skupín a mimovládnych organizácií vláda pokračovala v regulácii kresťanských náboženských praktík. Oficiálne správy a médiá naďalej charakterizovali kresťanské súkromné cirkvi v domácnostiach ako „nelegálne siete“ a „sionistické propagandistické inštitúcie“. Vedúci kresťanských spoločenstiev uviedli, že keď sa úrady dozvedeli, že vodcovia asýrskych cirkví krstia nových konvertitov alebo kážu v perzskom jazyku, zatvorili kostoly. Úrady tiež údajne zakázali vstup neregistrovaným alebo neuznaným kresťanom do priestorov zboru a zatvorili kostoly, ktoré im umožňovali vstup. ´[22]

4. Sloboda pohybu osôb stíhaných za konvertovanie na kresťanskú vieru

> ´MOIS (Ministry of Intelligence and Security - Ministerstvo spravodajstva a bezpečnosti) a IRGC (Islamic Revolutionary Guards Corps - Islamský revolučný zbor) majú právomoc ukladať zákazy cestovania bez pomoci súdov. Iránci na ktorých bol vydaný zákaz cestovania často nevedia o svojom štatúte, až kým na letisku neprídu ku pasovej kontrole a nebudú môcť opustiť krajinu. Prítomnosť bezpečnostných organizácií na všetkých iránskych letiskách, najmä tých, ktoré sú na hraničných

[19] MZV USA, *Správa o medzinárodnej náboženskej slobode za rok 2019: Irán,* 10.6.2020, dostupné na https://www.ecoi.net/en/document/2031370.html, navštívené 8. marec 2021, Pracovný preklad z Aj
[20] MZV USA, *Správa o medzinárodnej náboženskej slobode za rok 2019: Irán,* 10.6.2020, dostupné na https://www.ecoi.net/en/document/2031370.html, navštívené 8. marec 2021, Pracovný preklad z Aj
[21] MZV USA, *Správa o medzinárodnej náboženskej slobode za rok 2019: Irán,* 10.6.2020, dostupné na https://www.ecoi.net/en/document/2031370.html, navštívené 9. marec 2021, Pracovný preklad z Aj
[22] MZV USA, *Správa o medzinárodnej náboženskej slobode za rok 2019: Irán*, 10.6.2020, dostupné na https://www.ecoi.net/en/document/2031370.html, navštívené 9. marec 2021, Pracovný preklad z Aj

priechodoch, umožňujú orgánom určiť, či akýkoľvek iránsky občan môže opustiť krajinu letecky.´[23]

Pokiaľ ide o obvinených kresťanov – členov domových cirkví a konvertitov, správa Dánskej rady pre utečencov (DRC) a Dánskeho imigračného úradu (DIS) z 23. februára 2018 uviedla, že naopak „členovia cirkevných zborov alebo vodcovia, ktorí sú na kaucii, sú niekedy povzbudzovaní orgánmi, aby opustili krajinu, ak majú prominentný profil.“[24]

´Ak niekto, kto je prepustený na kaucii, utečie, úrady môžu zabaviť jeho majetok. Podľa zdroja existujú prípady ľudí, ktorí boli nabádaní k tomu, aby opustili Irán, pretože súdny proces s trestom smrti by pritiahol medzinárodnú pozornosť. V prípadoch, keď konvertiti opúšťajú krajinu, môžu orgány zabaviť majetok; a tým nenechávajú po návrate nič tým, ktorí sa rozhodli utiecť. (...)´[25]

5. Trestné činy súvisiace s ohrozením národnej bezpečnosti a nepriateľstvom proti Bohu

Štúdia „Zákony trestajúce odpadlíctvo“, publikovaná Kongresovou knižnicou USA uvádza:

´Podľa ministerstva zahraničných vecí USA sa posledný prípad skutočne vykonaného trestu smrti za odpadlíctvo vyskytol v roku 1990. Ministerstvo zahraničných vecí USA v správe z roku 2009 zdôraznilo, že trest smrti možno uložiť na základe nejednoznačných obvinení, ako napríklad „snahy proti bezpečnosti štátu“, „urážka vysokopostavených úradníkov“ a „urážky spomienky na Imáma Khomeiniho a najvyššieho vodcu islamskej republiky“, a napriek tomu, že bolo dostupných málo detailov, vláda zatkla, odsúdila a popravila osoby na základe pochybných obvinení vrátane obchodovania s drogami, i keď boli ich skutočné „trestné činy“ politické. Vláda obvinila príslušníkov náboženských menšín z trestných činov, ako je „konfrontácia s režimom“ a odpadlíctvo a v týchto prípadoch viedla súdne konania rovnakým spôsobom, ako by zaobchádzala s prípadmi hrozby pre národnú bezpečnosť.“´[26]

[23] Ministerstvo vnútra Spojeného kráľovstva, *Politika a informačná nóta ku krajine Irán: Nelegálne vycestovanie,* 1. február 2019, https://www.ecoi.net/sk/file/local/2005764/CPIN_-_Iran_-_Illegal_Exit_-_v5.0.pdf, navštívené 3. marec 2021, Pracovný preklad z Aj
[24] DRC, DIS, *Irán: Domové cirkvi a konvertiti,* 23. február 2018, https://www.ecoi.net/sk/file/local/1426255/1788_1520517773_house-churches-and-converts.pdf, navštívené 9. marec 2021, Pracovný preklad z Aj
[25] DRC, DIS, *Irán: Domové cirkvi a konvertiti,* 23. február 2018, https://www.ecoi.net/sk/file/local/1426255/1788_1520517773_house-churches-and-converts.pdf, navštívené 9. marec 2021, pracovný preklad z Aj
[26] Knižnica Kongresu, Zákony trestajúce odpadlíctvo, máj 2014, posledná aktualizácia december 2020, https://www.loc.gov/law/help/apostasy/index.php, navštívené 8. marec 2021, Pracovný preklad z Aj

Medzinárodná federácia pre ľudské práva (FIDH), Liga na ochranu ľudských práv v Iráne (LDDHI), vo svojej správe "Nikto nie je ušetrený. Široké použitie trestu smrti v Iráne" v kapitole o trestnom čine "Šírenie korupcie na zemi" a trestnom čine "Moharebeh" uvádza:

> ´Článok 286 IPC definuje jednotlivca vinného z „*šírenia korupcie na Zemi"* (efsad-e felarz) takto: „Každý, kto spácha trestný čin na rozsiahlej úrovni proti fyzickej integrite ostatných, domácej alebo vonkajšej bezpečnosti, šíri klamstvá, narúša národohospodársky systém, podniká podpaľačstvo a ničenie, šíri jedovaté, mikrobiologické a nebezpečné látky, zakladá centrá korupcie a prostitúcie alebo im pomáha [...].
>
> Článok 279 IPC definuje moharebeh ako „zdvíhanie zbraní proti životu, majetku alebo cti ľudí alebo s úmyslom ich zastrašiť spôsobom, ktorý spôsobuje neistotu [...]." Tento trestný čin existuje v rôznych verziách IPC od začiatku 1980. Napriek tomu, že v príslušných ustanoveniach IPC nikdy nebola zmienka o Bohu, sudcovia často vydávali rozsudky smrti za „boj proti Bohu" („moharebeh ba khoda")."´[27]

Rovnaká štúdia v súvislosti s trestom smrti za odpadlíctvo v Iráne informuje:

> ´V septembri 2012 bol kresťanský farár Youcef Nadarkhani zbavený obvinení z odpadlíctva z roku 2010, na základe ktorých bol odsúdený na trest smrti. Nadarkhani bol namiesto toho odsúdený za evanjelizáciu moslimov a bol mu udelený trojročný trest. Údajne posledným konvertitom na kresťanstvo v Iráne, ktorý bol odsúdený na smrť, bol Mehdi Dibaj v roku 1994, hoci sa tento trest nevykonal. Európske stredisko pre právo a spravodlivosť však poukázalo na to, že „táto neprítomnosť nedávneho trestu neznamená, že v súdnom systéme ani mimo neho nedošlo k popravovaniu konvertitov. Napríklad Mehdi Dibaj a ďalší protestantskí duchovní boli brutálne zavraždení mimo súdneho systému. ´[28]

Správa austrálskeho Ministerstva zahraničných vecí a obchodu (DFAT), publikovaná v júni 2018, sa v osobitnej časti venovanej náboženským trestným činom vyjadruje k otázke trestnej úpravy odpadlíctva od viery a konvertovania v Iráne, pričom uvádza:

> ´Tresty smrti v prípadoch odpadlíctva a rúhania sú v súčasnosti zriedkavé. V marci 2017 však Najvyšší súd potvrdil rozhodnutie trestného súdu v Araku, ktoré odsúdilo 21-ročného muža na trest smrti za odpadlíctvo. Úrady zatkli muža, ktorý počas vojenskej služby v októbri 2015 vydal príspevky na sociálnych médiách, ktoré považovali za kritické voči islamu a Koránu. Skupiny na ochranu ľudských práv tvrdili, že úrady nabádali muža k priznaniu, s prísľubom prepustenia, ak tak urobí. Rozsudok smrti nebol do marca 2018 vykonaný. Súd tiež odsúdil dvoch

[27] Medzinárodná federácia pre ľudské práva (FIDH), Liga na ochranu ľudských práv v Iráne (LDDHI), *Nikto nie je ušetrený. Široké použitie trestu smrti v Iráne*, Október 2020 https://www.fidh.org/IMG/pdf/iranpdm758ang-2.pdf, navštívené 15. marec 2021, str. 13-14, Pracovný preklad z Aj
[28] Knižnica Kongresu, Zákony trestajúce odpadlíctvo, máj 2014, posledná aktualizácia december 2020, https://www.loc.gov/law/help/apostasy/index.php, navštívené 8. marec 2021, Pracovný preklad z Aj

spoluobžalovaných za publikovanie anti- islamského materiálu na sociálnych médiách a odsúdil ich na trest odňatia slobody.´[29]

6. Trest smrti v Iráne

´Podľa trestného zákona sa uplatňovanie trestu smrti líši v závislosti od náboženstva páchateľa aj obete. Zákon zakazuje moslimským občanom meniť alebo zrieknuť sa svojej náboženskej viery. (...) Vláda pokračovala v popravách jednotlivcov na základe obvinenia z „nepriateľstva proti Bohu“, vrátane dvoch väzňov arabskej menšiny sunnitských Ahvází vo väznici Fajr 4.8.(2019). Mimovládne organizácie pre ľudské práva (NGO) pokračovali v hlásení neúmerne vysokého počtu popráv sunnitských väzňov, najmä Kurdov, Balučov a Arabov. Skupiny pre ľudské práva vyjadrili obavy týkajúce sa použitia mučenia, bitia vo väzbe, vynútených priznaní, zlých podmienok vo väzení a odmietnutia prístupu k právnemu poradcovi.´[30]

Irán pre ľudské práva (IHR) a ECPM (Spoločne proti trestu smrti) zverejnili svoju 12. výročnú správu ohľadom trestu smrti 31.3.2020:

´V roku 2019 bolo popravených najmenej 280 ľudí, o 7 viac v porovnaní s rokom 2018. (...) 70% všetkých popráv zahrnutých v správe z roku 2019, t. j196 popráv, nebolo úradmi oznámených. Najmenej 225 popráv (80% všetkých popráv) bolo za obvinenie z vraždy (je to druhý najvyšší počet za posledných 10 rokov). Najmenej 30 osôb (približne 11%) bolo popravených pre obvinenia súvisiace s drogami. (...) Najmenej 55 popráv v roku 2019 a viac ako 3 581 popráv od roku 2010 bolo založených na rozsudkoch smrti vydaných revolučnými súdmi.´ [31]

Amnesty International vo svojej správe publikovanej 21.4.2020 uvádza, že v Iráne za rok 2019 mierne poklesol počet popráv oproti roku 2018 z najmenej 253 na najmenej 251 popráv. Vo svojej správe bližšie nešpecifikovali dôvody popráv. [32]

[29] DFAT, *DFAT Správa o krajine Irán,*. jún 2018, https://www.ecoi.net/en/file/local/1437309/1930_1530704319_country-information-report-iran.pdf, navštívené 8. marec 2021 pracovný preklad z Aj, s. 25, 7
[30] MZV USA, *Správa o medzinárodnej náboženskej slobode za rok 2019: Irán*, 10.6.2020, dostupné na https://www.ecoi.net/en/document/2031370.html, navštívené 8. marec 2021, Pracovný preklad z Aj
[31] Irán pre ľudské práva, Spoločne proti trestu smrti, *Výročná správa o sankcii za smrť v Iráne 2019*, 31.3.2020, http://www.ecpm.org/wp-content/uploads/Rapport-iran-2020-gb-070420-WEB.pdf, navštívené 8. marec 2021, Pracovný preklad z Aj
[32] Amnesty international, *Trest smrti v roku 2019: fakty a čísla*, 21.4.2020, https://www.amnesty.org/en/latest/news/2020/04/death-penalty-in-2019-facts-and-figures/, navštívené 9. marec 2021, Pracovný preklad z Aj